

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Медицинска етика и психологија			
2.	Код	ДМЗМЕ1			
3.	Студиска програма	Дентална медицина - интегрирани студии од прв и втор циклус			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет - Скопје, Катедра за стоматолошка протетика			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	1	семестар	1
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	2			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	проф. д-р Јулијана Николовска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Во рамките на теоретските предавања по предметот студентите ќе имаат можност да стекнат пошироки познавања за медицинската и стоматолошката етика, за примената на основните етички принципи во клиничката пракса како што се: почитување на правата на пациентите на доверба, информирана согласност и автономија, примена на правилото <i>primum non nocere</i> и застапување на ставот на емпатија, односот доктор – пациент, запознавање со стоматологијата како професија, нејзини специфични карактеристики и примена на професионалната етика, како и пошироки познавања за медицинската психологија.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	1. Значење на етиката и моралот, историјат на медицинската етика...1 час Резултати од 1 поглавје: Студентот ќе ги разбере основите на етиката и моралот како основа за етичко размислување во медицината. Ќе стекне историска перспектива за тоа како се развивала медицинската етика низ вековите. 2. Медицинска етика и биоетика...1 час Резултати од 2 поглавје: Студентот ќе се запознае со концептите на медицинска етика и биоетика и нивната важност во современата клиничка пракса. Ќе научи како овие дисциплини придонесуваат за донесување етички одлуки во здравствената заштита. 3. Етички теории и нивна примена...1 час Резултати од 3 поглавје: Студентот ќе стекне знаење за различни етички теории како утилитаризам, деонтологија и доблест. Ќе научи како теориите се користат за анализирање и решавање на етички проблеми во пракса. 4. Кодекс на однесувањето и деонтологија на здравствените работници...1 час Резултати од 4 поглавје: Студентот ќе разбере кои се професионалните и морални обврски на здравствените работници. Ќе научи да ги почитува принципите на деонтологија во секојдневната работа со пациенти. 5. Етички принципи...1 час Резултати од 5 поглавје: Студентот ќе се запознае со основните етички			

	принципи како автономија, праведност, добрина и ненанесување штета. Ќе научи како да ги применува овие принципи во донесувањето одлуки. 6. Однос доктор – пациент (суштински елементи, биоетички модели)...1 час Резултати од 6 поглавје: Студентот ќе научи за значењето на довербата, почитта и емпатијата во односот со пациентите. Ќе биде способен да разликува различни модели на комуникација. 7. Професионална етика...1 час Резултати од 7 поглавје: Студентот ќе разбере што значи да се однесува професионално во здравствената установа. Ќе научи како да ги балансира личните вредности со професионалните стандарди. 8. Комуникациски вештини, принципи на професионална комуникација во клиничката пракса...1 час Резултати од 8 поглавје: Студентот ќе развие вештини за ефективна и етичка комуникација со пациенти и колеги. Ќе научи да ја препознае важноста на слушањето, јасноста и емоционалната интелигенција. 9. Етички дилеми во стоматолошката практика...1 час Резултати од 9 поглавје: Студентот ќе научи како да препознае ситуации со етички конфликт во стоматологијата. Ќе биде способен да размислува критички и да предложи соодветни решенија. 10. Етика спрема човечкото тело...1 час Резултати од 10 поглавје: Студентот ќе се запознае со моралните аспекти на интервенции врз човечкото тело. Ќе развие одговорен и почитувачки пристап кон пациентите. 11. Клиничка етика...2 часа Резултати од 11 поглавје: Студентот ќе научи како се применуваат етичките принципи во реални клинички ситуации. Ќе развие вештини за етичко донесување одлуки под притисок. 12. Етика во научното истражување, информирана согласност...1 час Резултати од 12 поглавје: Студентот ќе разбере зошто е важно етичкото одобрување на истражувања. Ќе научи за процесот и значењето на информираната согласност кај испитаниците. 13. Етичка одговорност на студент и професор...1 час Резултати од 13 поглавје: Студентот ќе стане свесен за личната и академската етичка одговорност. Ќе научи како етиката влијае врз кредибилитетот и интегритетот во образовниот процес. 14. Закон, етика и медицина /стоматологија...1 час Резултати од 14 поглавје: Студентот ќе се запознае со правните аспекти кои се поврзуваат со етичките прашања во медицината. Ќе разбере како да се насочи во ситуации каде правото и етиката се во судир. 15. Основни поими за медицинската психологија и невронауката...1 час Резултати од 15 поглавје: Студентот ќе стекне основни знаења за поврзаноста меѓу психата и телото. Ќе научи за влијанието на невронауката врз разбирањето на човековото однесување. 16. Базични потреби на хуманиот организам, растење и развој...1 час Резултати од 16 поглавје: Студентот ќе се запознае со основните биолошки и психолошки потреби на луѓето. Ќе разбере како тие се менуваат низ различни фази од животот. 17. Основни модели во клиничката психологија...2 часа Резултати од 17 поглавје: Студентот ќе научи за различни психолошки модели што се користат во клиничка дијагностика и третман. Ќе стекне основа за понатамошно разбирање на психичките нарушувања. 18. Методи во клиничката психологија...1 час Резултати од 18 поглавје: Студентот ќе се запознае со методите на проценка и интервенција што ги користат клиничките психолози. Ќе научи да разликува квалитативни и квантитативни пристапи. 19. Психолошки функции: внимание, емоции, мотивација, меморија...2 часа Резултати од 19 поглавје: Студентот ќе разбере како овие функции влијаат врз секојдневното функционирање и клиничката проценка. Ќе стекне основа за препознавање на нивните нарушувања.
--	---

		20. Психолошки функции: когниција, перцепција, мислење, интелигенција и способности...2 часа Резултати од 20 поглавје: Студентот ќе научи за механизмите на мисловните процеси и како тие се проценуваат. Ќе разбере како овие функции влијаат врз перформансите и адаптацијата на пациентот. 21. Темперамент и личност...1 час Резултати од 21 поглавје: Студентот ќе научи како различни типови на личност и темперамент влијаат врз однесувањето. Ќе разбере како ова знаење помага во адаптација на терапевтски пристап. 22. Болка и биопсихосоцијален пристап на болката..2 часа Резултати од 22 поглавје: Студентот ќе се запознае со мултидимензионалниот пристап во разбирање на болката. Ќе научи како психолошките и социјалните фактори влијаат на болката и нејзиниот третман. 23. Стрес - поим, манифестација и справување...1 час Резултати од 23 поглавје: Студентот ќе разбере како стресот влијае врз телото и умот. Ќе научи стратегии за ефикасно справување со стресни ситуации. 24. Синдром на изгорување (burnout)...1 час Резултати од 24 поглавје: Студентот ќе научи да ги препознава знаците на професионално прегорување. Ќе разбере важноста на менталната хигиена и балансот во работата. 25. Темпоромандибуларни проблеми /психолошки аспект...1 час Резултати од 25 поглавје: Студентот ќе научи како психолошките состојби можат да влијаат на оралното здравје. Ќе се запознае со психосоматскиот пристап во стоматолошката пракса. Вкупно:30 часа		
13	Заемна поврзаност на предметите	Менаџмент во стоматологијата, Правни и етички аспекти на стоматологијата, Основни принципи на стоматолошката практика		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивна настава, работа во мали групи и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС		
15.	Вкупен расположив фонд на време	60 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	
		16.3.	Пракса: часови	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	
		17.2.	Самостојни задачи: часови	
		17.3.	Домашно учење - задачи	30
18	Услови за потпис	За да добие потпис студентот треба да има присуствувано најмалку 60% од наставата.		
19	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови	40	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови	20	
	19.3.	Завршен испит: бодови	40	
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода		5 (пет) (F)
		од 60 до 68 бода		6 (шест) (E)
		од 69 до 76 бода		7 (седум) (D)
		од 77 до 84 бода		8 (осум) (C)
		од 85 до 92 бода		9 (девет) (B)
		од 93 до 100 бода		10 (десет) (A)
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна студентите, контрола на асистентите во изведување на практичната настава и проценка на постигнатиот успех на студентите, како и проодноста на студентите кои го положиле предметот		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Николовска Ј	Етички аспекти во стоматологијата	РИ-Графика, Скопје	2019
		2.	Поп - Јорданова Нада	Медицинска етика	Култура, Скопје	2009
		3.	Поп - Јорданова Нада	Медицинска психологија	Култура, Скопје	2009
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Havelka M	Zdravstvena psihologija	Naklada Slap, Jastrebarsko	2002

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Спорт и здравје			
2.	Код	ДМЗС31			
3.	Студиска програма	Дентална медицина - интегрирани студии од прв и втор циклус			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за физичко образование, спорт и здравје, Катедра за физичко образование, спорт и спортски менаџмент			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв и втор циклус на студии			
6.	Академска година / семестар	Година	1	семестар	1
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	2			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Доц. д-р Елена Соклевска Илиевски			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Целта на предметот Спорт и здравје е студентите да се стекнат со усвојување на нови и усовршување на старите моторни знаења и вештини, подобрување на моторните, морфолошките и функционалните способности се со цел унапредување на здравјето, задоволувањето на потребите за движење, оспособување на студентот за рационално, содржајно и целисходно користење на слободното време како и подобрување на квалитетот на животот во младоста, во зрелата возраст и староста. Стекнување на знаења за структурата, правилата и принципите на тренажниот процес и на специфичностите на тренажната активност.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	А. Програм - основен редовен програм - кошарака, одбојка, ракомет, мал фудбал, развој на моторните способности, танцови фитнес програми (аеробик, степ аеробик, пилатес и сл), Б. Програм-изборна настава (самофинсирање)-пливање, скијање, планинарење, логорување, велосипедизам, ролане, фитнес, тенис, лизгање на мраз. В. Програма за студентите со посебни потреби (Физички активности во зависност од дијагнозата на студентот) Г. Програма – спортски натпревари (Факултетски и Универзитетски спортски натпревари)			
13.	Заемна поврзаност на предметите	Унапредување на здравјето, поголема социјализација, и оспособување за рационално, содржајно и целисходно користење на времето.			
14.	Детален опис на наставните и	Предавање, презентации, дискусија, демонстрации, практични вежби			